

Seriaw

IDEE i ETNOGRAFIA

seria wydawnicza

Seria wydawnicza **Idee i Etnografia** powstaje w wydawnictwie [s?owo/obraz terytoria](#) [1] (Fundacja Terytoria Ksi??ki). Jest ona redagowana przez dr hab. Tomasza Rakowskiego. W serii publikowane s? monografie i prace badawcze, które wchodz? w dyskusj? ze ?wiatow? teori? antropologiczn? oraz ugruntowuj? etnografi? i antropologi? jako pe?noprawn? my?l spo?eczn?.

Seria **Idee i Etnografia**: [LINK](#) [2]
Publikacje

[Piotr Cichocki](#) [3]: *Wzmacniane modlitwy. D?wi?k w spo?eczno-duchowych ?wiatach postkolonii (2024)*

Dzia?alno?? misji chrze?cija?skich z prze?omu XIX i XX wieku spowodowa?a w spo?ecze?stwie dzisiejszego Malawi fundamentalny roz?am, dotycz?cy zarówno ?ycia

Na skróty

- [Dy?ury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

religijnego, jak i społecznego. Przez pryzmat tego rozważam [Piotr Cichocki](#) [3] bada współczesne praktyki gósose stosowane w kościołach chrześcijańskich oraz lokalnych zwyczajach religijno-medycznych (vimbuza). W praktykach tych ujawniają się (lub zostają upozorowane) rozmaite podmiotowości wiernych. Dźwięki stanowią bowiem niewidzialne spoiwo – zarówno doświadczenia codzienności, jak i działań niecodziennych, rytualnych. Wybrzmiewają w przestrzeni publicznej, w wieżach, w mediach. Pomagają dotrzeć do ludzi. Są przejawem kreatywności i źródłem rozrywki. Pośredniczą między ludźmi i duchami, umożliwiają wzmocnienie modlitwy.

Książka została opracowana na podstawie długotrwałych badań terenowych w północnym Malawi. [Piotr Cichocki](#) [3] w nieoczekiwany sposób spleta w niej wątki myślenia i dyscypliny: antropologii dźwięku i akustemologii, postkolonializm i religionizm, etnografii zaangażowanej i afrykanistyki.

OPIS na stronie wydawnictwa: [LINK](#) [4]

[Karolina Bielenin-Lenczowska](#) [5]: *Koloniści z Rio Claro. Społeczno-językowe wiaty polskich osadników w południowej Brazylii (2024)*

Górczka brazylijska ogarnęła Europę rodaków pod koniec XIX wieku i potrwała do 1914 roku. Szacuje się, że do Brazylii wyjechało wówczas około stu tysięcy mieszkańców polskich wsi. Na miejscu dostawali ziemię pod uprawę roli i wykorzystując swoje umiejętności, zakładali gospodarstwa, budowali domy, szkoły, kościoły. Do dziś w wiejskim krajobrazie południowej Brazylii wyraźnie widać europejskie – w tym polskie – wpływy. Krajobraz ten jest wielozmysłowy. To pola uprawne, domy i

Na skróty

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

przydomowe ogródki, ale także dźwięk mówionego i śpiewanego języka oraz zapachy i smaki lokalnych potraw.

Antropolożka [Karolina Bielenin-Lenczowska](#) [5] przeprowadziła etnograficzne badania terenowe w dawnej Colonii Rio Claro w stanie Paraná – wsi założonej w większości przez osadników z ziem polskich. Na ich podstawie próbuje odpowiedzieć na pytania: Jak migranci i ich potomkowie przekształcili i oswoiili zastany krajobraz społeczno-językowy? Czym jest dla nich polskość? I co to w ogóle znaczy być Polakiem w południowej Brazylii?

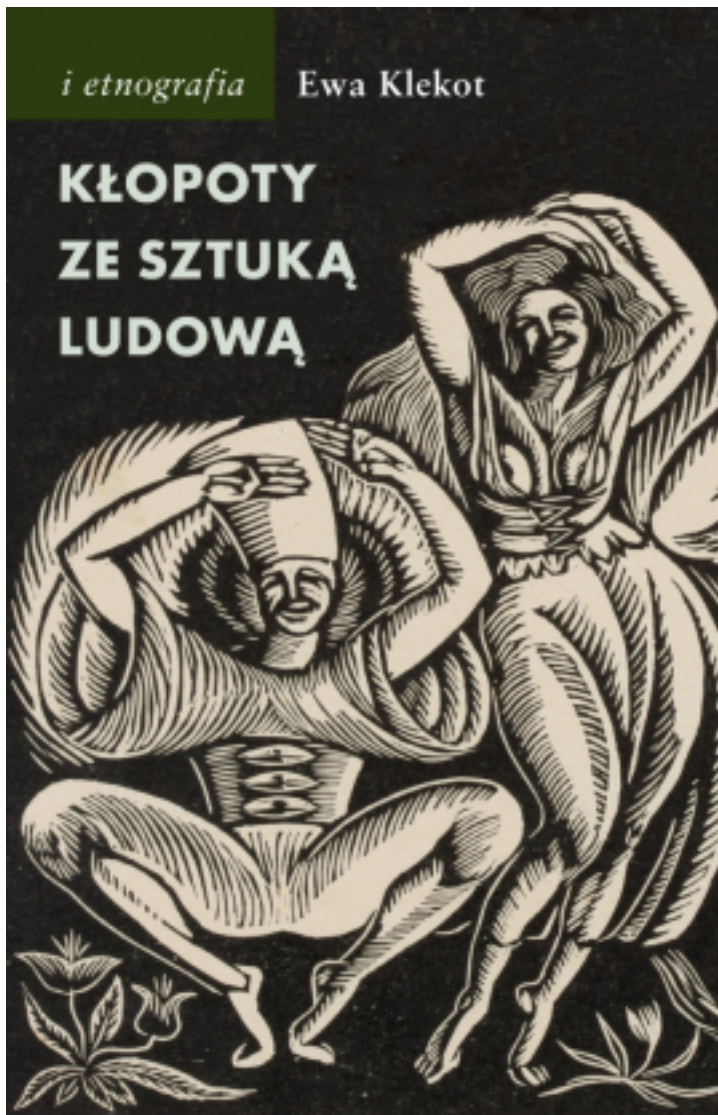
OPIS na stronie wydawnictwa: [LINK](#) [6]

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Warszawski.

Recenzje:

- czasopismo "Boletim TAK!" wydawane przez Polonijny Dom Kultury (Casa da Cultura Polônia Brasil) w Kurytybie: [LINK](#) [7]

Ewa Klekot: *Kłopoty ze sztuką ludową* (2021)

Sztuka ludowa to Nemezis polskiej inteligencji, nowoczesny fantazmat oparty na micie dobrego dzikusa oraz przekonaniu o autentyczności „człowieka naturalnego” i stanowi jej pochodną wiarę w „prawdę prymitywu”. Ewa Klekot pisze o praktykowaniu tych przekonań i wierze przez kolejne pokolenia inteligentów różnych orientacji politycznych; o uwikłaniu wiejskiej wytwórczości i twórczości plastycznej w romantyczne legendy o ludowych korzeniach narodu – jedną z najsilniej ugruntowanych struktur długiego trwania w potocznej wizji narodowej przeszłości. O tym, że w procesie tworzenia sztuki ludowej kolekcjonerzy, artyści i badacze ubierali w asny kreatywność w poetykę odkrycia, podczas gdy

Na skróty

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

wytwórcy poddawanych metamorfozie rzeczy uzyskiwali status odkrywanych, od których oczekiwano jedynie, by spe?niali zdefiniowane podczas wytwarzania odkrycia warunki ludowo?ci.

Publikacja dofinansowana przez SWPS Uniwersytet Humanistycznospo?eczny.

OPIS na stronie wydawnictwa: [LINK](#) [8]

Publikacja dofinansowana przez SWPS Uniwersytet Humanistycznospo?eczny.

Rozmowy z autork? o publikacji:

- „Poranek Dwójki” | Z autork? rozmawia? Piotr K?dziorek | Program 2 Polskiego Radia [9]
- „OFF Czarek” | Z autork? rozmawia? Cezary ?asiczka | Radio TOK FM [10]
- Podcast Fundacji B?c Zmiana | Z autork? rozmawia?a Bogna ?wi?tkowska [11]
- Nowoczesna ludowo?? jako stawka w grze. O K?opotach ze sztuk? ludow? Ewy Klekot | Recenzja Tomasza Rawskiego | „Widok” nr 34/2023 [12]

Ma?gorzata Owczarska: *Teorie rekonekcji. ?cie?ki tahita?skiego aktywizmu (2020)*

Ksi??ka powsta?a na bazie pracy doktorskiej Ma?gorzaty Owczarskiej w Szkole Nauk Spo?ecznych Instytutu Filozofii i Socjologii PAN (SNS IFiS PAN), obronionej w IEiAK UW w 2015 roku. Jest wynikiem bada? terenowych autorki prowadzonych na Tahiti. Ma?gorzata Owczarska od czasów studenckich jest zwi?zana z warszawsk? etnografi?, gdzie dzi? prowadzi zaj?cia dotycz?ce etnografii wysp Pacyfiku.

OPIS na stronie wydawnictwa: [LINK](#) [13]

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Warszawski i Fundacj? Uniwersytetu Warszawskiego.

Rozmowy z autork? o publikacji i badaniach:

- Audycja radiowa: Trójka: [Odkrywanie Tahiti z dr Ma?gorzat? Owczarsk?](#) [14]
- Podcast: Brzmienie ?wiata z lotu Drozda: [#15 - O pirogach, gwiazdach i wodnych ?wiatach Polinezji \(wyst?puje: dr Ma?gorzata Owczarska\)](#) [15]

[Tomasz Rakowski](#) [16]: *Przepływy, współdziałania, kręgi możliwości. Antropologia powodzenia* (2019)

We współczesnej Mongolii, która przeszła przez proces transformacji i ze świata socjalizmu do gwałtownie wkroczyła w rzeczywistość wolnorynkowej ekonomii, cały czas rodzą się zaskakujące formy współdziałania. Struktury krewniczych i rówieńniczych kolektywów pasterskich, związanych z miastem-osadą Bułgan, położonym na południowych stokach Ałtaju, pozwalają na tworzenie nowych, skutecznych sieci handlu i biznesu, sięgających daleko, do stołecznego Ułan Bator, i dalej – za granicę. Ta lokalna forma wspólnoty i współdziałania staje się najskuteczniejszym narzędziem przebudowywanego społeczeństwa. Jest to jednak świat, który dopiero się ujawnia, wypełniony ideami wzrostu i samowznoszącego się ruchu, powrotami do ziemi rodzinnej, odruchami samoorganizacji, ciągłymi staraniami o pochwycenie i utrzymanie się nadchodzącego powodzenia.

OPIS na stronie wydawnictwa: [LINK](#) [17]

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Warszawski

Recenzje:

- [Recenzja Aleksandry Bilewicz w "Stan Rzeczy" Nr 2\(15\) \(2018\)](#) [18]
- [Recenzja Łukasza Smyrskiego w "Etnografia Polska" Tom 64 Nr 1-2 \(2020\)](#) [19]
- [Recenzja Justyny Szymańskiej w "Etnografia. Praktyki. Teorie. Doświadczenia" Nr 6\(2020\)](#) [20]
- [Recenzja Ewy Glubińskiej na portalu Szufłada.net](#) [21]

Nominacje:

- Nominacja do nagrody im. Jerzego Giedroycia: [LINK](#) [22]
- Nominacja do Nagrody im. Jana Długosza

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Warszawski i Fundację Uniwersytetu Warszawskiego.

Aktualności

Aktualności wydawnicze serii

Na skróty

- [Dziury](#)
- [Katalog biblioteki](#)

Adres URL Źródła: <https://www.etnologia.uw.edu.pl/wokol-etnologii/seriaw>

Odniesienia

- [1] <https://terytoria.com.pl>
- [2] <https://terytoria.com.pl/10686-idee-i-etnografia>
- [3] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/piotr-cichocki>
- [4] <https://www.terytoria.com.pl/ksiegarnia/2081-wzmacnianie-modlitwy-dzwiek-w-spoeczno-duchowych-swiatach-postkolonii.html>
- [5] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/karolina-bielenin-lenczowska>
- [6] <https://terytoria.com.pl/2025-kolonisci-z-rio-claro-spoeczno-jezykowe-swiaty-polskich-osadnikow-w-poludniowej-brazylia.html>
- [7] <https://poloniabrasil.org.br/site/2024/06/10/esta-no-ar-o-boletim-tak-no-35/>
- [8] <https://terytoria.com.pl/1864-klopoty-ze-sztuka-ludowa.html>
- [9] <https://www.polskieradio.pl/8/404/Artykul/2800128,Klopoty-ze-sztuka-ludowa-Nowa-ksiazka-etnograf-Ewy-Klekot>
- [10] <https://audycje.tokfm.pl/prowadzacy/25,Cezary-Lasiczka>
- [11] https://soundcloud.com/bec_zmiana/klopoty-ze-sztuka-ludowa-klekot?fbclid=IwAR3IUifZOithiPMb_2gAMBtldJQUlgcHRkyfNWeo8LF08AJWPg9E2sISA5c
- [12] https://www.pismowidok.org/pl/archiwum/34-ekonomie-obrazow/nowoczesna-ludowosc-jako-stawka-w-grze?fbclid=IwAR1JJFplaz0cSLCYLsiP6kPfvUw7ljPWc-x9z93uOlh_VC28W_sw_mau0wM
- [13] <https://terytoria.com.pl/1706-teoria-re-konekcji.html>
- [14] <https://trojka.polskieradio.pl/artykul/2460890,odkrywanie-tahiti-z-dr-malgorzata-owczarska>
- [15] <https://www.youtube.com/watch?v=LHAR8RWwdLw>
- [16] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/instytut/ludzie/pracownicy/tomasz-rakowski>
- [17] <https://terytoria.com.pl/1249-przeplywy-mozliwosci-kregi-mozliwego.html>
- [18] <https://www.stanrzeczy.edu.pl/index.php/srz/article/view/32>
- [19] <https://journals.iaepan.pl/ep/article/view/2467>
- [20] <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/etnografia/article/view/6112>
- [21] <http://szuflada.net/przeplywy-wspoldzialania-kregi-mozliwego-antropologia-powodzenia-tomasz-rakowski/>
- [22] <https://www.etnologia.uw.edu.pl/aktualnosci/nominacja-do-nagrody-im-jerzego-giedroycia>